

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-03-18
Besvaras senast
2021-03-24 kl. 12.00

Till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:2234 Socialministerns ställningstagande om munskydd

I två frågor (2020/21:2002 och 2020/21:2146) har jag undrat om när under 2020, före pressträffen den 18 december, socialministern hävdade att munskydd ska användas bland allmänheten.

Bakgrunden är att socialministern den 24 februari 2021 i SVT:s *Aktuellt* sa följande: ”Jag säger egentligen det som jag och Folkhälsomyndigheten och många andra har sagt sedan den här pandemin började – att munskydd ska användas.”

Detta verkar dock inte vara med sanningen överensstämmande, såvida inte socialministern kan belägga påståendet om att hon sedan pandemin började har sagt att munskydd ska användas. Den allmänna uppfattningen är i stället att socialministern tidigare konsekvent har motsatt sig användningen av munskydd bland allmänheten.

Vid en pressträff den 29 juli 2020 sa socialministern: ”Vi ser inte i det här läget, med kraftigt avtagande smittspridning, att det skulle vara läge att kräva munskydd i offentliga miljöer.” Hon sa vidare att ”vi har inte den, om jag får använda uttrycket, traditionen, kulturen”.

I TV4 den 17 november 2020 sa socialministern, med anledning av att WHO ansåg att Sverige borde införa krav på munskydd, att ”så här långt så har inte myndigheten sagt att vi generellt sett ska ha munskydd.” Hennes kommentar till WHO:s uppmaning var följande: ”Jag tolkar inte riktigt deras kommentar som att Sverige ska utan man ska överväga precis som vi hela tiden gör.”

I ett svar på en skriftlig fråga så sent som den 2 december 2020 meddelade socialministern att ”införa rekommendationer om användning av munskydd är ingen politisk fråga. Folkhälsomyndigheten är den expertmyndighet som i Sverige ansvarar för åtgärder mot olika typer av hälsohot, däribland det virus som orsakar sjukdomen covid-19.” Och vidare att ”eventuella rekommendationer om munskyddsanvändning i samhället bör således utfärdas efter bedömning av Folkhälsomyndigheten och de regionala smittskyddsmyndigheterna”.

Jag kan konstatera att socialministern inte svarar på mina frågor, vilket stärker bilden av att hon farit med osanning i sitt påstående i *Aktuellt*. I sitt första svar

skriver hon bara att ”munskydd är ingen politisk fråga” och att Folkhälsomyndigheten bedömer ”att munskydd är ett komplement till de effektivaste och grundläggande smittskyddsåtgärderna”.

I hennes andra svar skriver hon att det framstår ”som märkligt att frågeställaren selektivt klipper ut en del av ett citat. I det fullständiga citatet framgår att munskydd ska behandlas som den skyddsutrustning det är. Alltså att det är viktigt att användning sker på ett korrekt vis och i situationer där expertis, såsom Folkhälsomyndigheten eller smittskyddsläkare, bedömer att användning är lämplig.”

Jag har inte ifrågasatt att munskydd är skyddsutrustning och ska behandlas som den skyddsutrustning det är. Detta gäller givetvis även när allmänheten bär munskydd. Socialministerns uttalande, som jag ifrågasätter, kom efter ett inlägg där oppositionen riktat krav på att munskydd skulle börja användas av allmänheten, särskilt i trånga miljöer och kollektivtrafik. Det var alltså detta som socialministern kommenterade. Hon säger att hon hela tiden sagt att ”munskydd ska användas”.

Låt mig citera inlägget.

Programledaren: ”Flera partier som vi hörde vill ju också ha skärpta munskyddskrav, men det blev inget sådant besked idag heller. Vad säger du om de här kraven från oppositionen?”

Socialministern: ”Nu hör jag ju två partier som uttalar att man vill ha skärpta krav på munskydd och jag säger egentligen det som jag och Folkhälsomyndigheten och många andra har sagt sedan den här pandemin började – att munskydd ska användas och det ska behandlas som den skyddsutrustning det är, som faktiskt kan komma att användas och det används ju naturligtvis i vården och omsorgen och i många andra sammanhang och yrken där man inte kan hålla avståndet också i kollektivtrafiken och vi ser också ett antal regioner som utökat användandet när man inte kommer längre med trängselåtgärder och man bedömer att det här kan fylla en effekt.”

Socialministern ger alltså sken av att hon och myndigheten redan vid pandemins inledning hävdade att munskydd ska användas av allmänheten. I första delen av hennes uttalande framgår detta. I andra delen kommer hon in på att det redan används inom bland annat vården och omsorgen.

Det går inte att tolka uttalandet på annat sätt, varför jag åter vill upprepa frågan, med hopp om att till sist få ett uttömmande svar, till socialminister Lena Hallengren:

Har ministern under år 2020, före pressträffen den 18 december, hävdad att munskydd ska användas av allmänheten, när skedde i så fall detta, och har bärandet av munskydd hela tiden varit en rekommendation från regeringens sida?

.....

Björn Söder (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander